

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ :

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Το Σύνταγμα του 1844

1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες

- Με το Σύνταγμα του 1844 κατοχυρώθηκε συνταγματικά το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συνετairίζεσθαι.
- Το Σύνταγμα του 1844 καθιέρωσε ως πολίτευμα τη Βασιλευομένη Δημοκρατία.
- Σύμφωνα με το σύνταγμα του 1844, οι γερουσιαστές διορίζονταν από τον βασιλιά και διατηρούσαν το αξίωμά τους ισόβια.
- Σύμφωνα με το σύνταγμα του 1844, ο βασιλιάς συμμετείχε τόσο στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας όσο και στην αρχηγία του κράτους και του στρατού.
- Με το Σύνταγμα του 1844 προβλεπόταν η ύπαρξη Βουλής και Γερουσίας.

2. Να συμπληρώσετε τα κενά

Οι ηγέτες αυτοί κατόρθωσαν να αποφύγουν τις..... , να επιβληθούν στις ομάδες των κομμάτων τους και να πάρουν από κοινού αποφάσεις για τις συνταγματικές ρυθμίσεις. Οι κομματικές παρατάξεις συμφώνησαν στην ανάγκη να κατοχυρωθούν συνταγματικά ορισμένα..... : η απέναντι στο νόμο, η απαγόρευση της..... , το απαραβίαστο του..... , η ελευθερία και..... , η προστασία της..... , η δωρεάν εκπαίδευση. Όλοι οι αντιπρόσωποι συνειδητοποίησαν ότι υπήρχαν αξίες και δικαιώματα που έπρεπε να προστατευτούν από την αυθαιρεσία της κρατικής εξουσίας. Μια ήταν το ότι δεν κατοχυρώθηκε συνταγματικά το δικαίωμα του και , πράγμα που μπορούσε να φέρει εμπόδια στη συγκρότηση..... .

3.ΠΗΓΗ

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται παρακάτω, να αναφερθείτε στο περιεχόμενο του Συντάγματος του 1844 σχετικά με: α) τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών β) το δικαίωμα της ψηφοφορίας και την εκλογική διαδικασία γ) την κατανομή των εξουσιών

ΚΕΙΜΕΝΟ Α: Ο Εκλογικός Νόμος καθιέρωνε την εκλογή τῶν βουλευτῶν με πλειοψηφικό σύστημα δύο γύρων, πού θὰ διεξαγόταν με ἄμεση, σχεδὸν καθολικὴ, καὶ μυστικὴ ψηφοφορία. Δικαίωμα ψήφου δινόταν στοὺς πολίτες (ἄρρενες) ἡλικίας 25 ἐτῶν συμπληρωμένων, «ἔχοντας προσέτι ἰδιοκτησίαν τινὰ ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας, ὅπου ἔχουσι τὴν πολιτικὴν διαμονὴν των, ἢ ἐξασκοῦντας ἐν αὐτῇ ὅποιονδήποτε ἐπάγγελμα, ἢ ἀνεξάρτητον ἐπιτήδευμα». Ἐξαιροῦνταν «α) Οἱ διατελοῦντες ὑπὸ ἀνάκρισιν ἐπὶ κακουργήματι, β) Οἱ προσκαίρως ἢ διὰ παντὸς στερηθέντες κατὰ συνέπειαν δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαίωματος τοῦ ψηφοφορεῖν, γ) Οἱ στερούμενοι τῆς ἐλευθέρως διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των».

Ν. Διαμαντοῦρος, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΓ': Νεώτερος Ἑλληνισμὸς ἀπὸ 1833 ὡς 1881, Αθήνα: Εκδοτικὴ Αθηνῶν, 2000, σ. 112.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β: Ο Βασιλιάς δεν ἦταν μόνον ο ἀνώτατος ἀρχοντας, ο ἀρχηγὸς τοῦ κράτους ἀλλὰ καὶ το ἀνώτατο καὶ κυρίαρχο ὄργανο τοῦ κράτους, ἀποδεχόταν δηλαδὴ μόνον ἐκείνους τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἐξουσίας του, που εἶχαν διατυπωθεῖ ρητῶς στο Σύνταγμα. Ἡ μοναρχικὴ πηγὴ τῆς ἐξουσίας προέκυπτε καὶ ἀπὸ το ἴδιο το συνταγματικὸ κείμενο, που ἀναγνώριζε το πρόσωπο τοῦ Βασιλιά ὡς ἱερό καὶ ἀπαραβίαστο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πρόβλεψη ὅτι ἡ δικαιοσύνη πηγάζει ἀπὸ το Βασιλιά καὶ ἀπονέμεται ἐν ὀνόματί του. Ἡ μοναρχία ἦταν ὅμως περιορισμένη μέσα στα ὅρια που ἔθετε ἡ ἴδια με το παραχωρημένο Σύνταγμα. Το Σύνταγμα τοῦ 1844 εἰσήγαγε τὴν ἀρχὴ τῆς διάκρισης των ἐξουσιῶν. [...] Ἡ νομοθετικὴ πρωτοβουλία καὶ το δικαίωμα τῆς κυρώσεως των νόμων ἀνήκε στο Βασιλιά. Με το διορισμὸ των μελῶν τῆς Γερουσίας καὶ τῆς διάλυσης, χωρὶς περιορισμὸ, τῆς Βουλῆς, ο Βασιλιάς συγκέντρωνε ἐκτεταμένους ἀρμοδιότητες.

Η. Μαυρομούστακου, Πολιτικοὶ Θεσμοὶ καὶ Διοικητικὴ Οργάνωση, στο: Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, 1770-2000, 4ος τόμος: Το Ἑλληνικὸ Κράτος, 1833-1871, Ἡ Ἐθνικὴ Ἑστία καὶ ο Ἑλληνισμὸς τῆς Οθωμανικῆς Αυτοκρατορίας, Αθήνα: Ἑλληνικά Γράμματα, 2003, σ.43.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ: Περί συντάξεως τῆς Πολιτείας

Ἀρθρον 15. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται συνάμα ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Άρθρον 20. Η εκτελεστική εξουσία ανήκει εις τον Βασιλέα, ενεργείται δε διά των παρ' αυτού διοριζομένων υπευθύνων Υπουργών.

Άρθρον 21. Η δικαστική εξουσία ενεργείται διά των δικαστηρίων, αι δε δικαστικάί αποφάσεις εκτελούνται εν ονόματι του Βασιλέως.

Περί της Βουλής

Άρθρον 59. Η Βουλή σύγκειται εκ Βουλευτών, εκλεγομένων των εχόντων δικαίωμα προς τούτο πολιτών, κατά τον περί εκλογής Νόμον.

Α. Σβώλος, Τα Ελληνικά Συντάγματα, σσ. 153, 155, 161 (Στο: Αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα: «Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας», τεύχ. 1ο, Αθήνα:ΥΠ.Ε.Π.Θ.–Κ.Ε.Ε., 1999, σ. 197).

4. Ερωτήσεις ανάπτυξης:

α. Ποιες ήταν οι διατάξεις του Συντάγματος του 1844 που καθόριζαν τις βασιλικές εξουσίες και το δικαίωμα της ψηφοφορίας;

β. Πώς επηρέασε την πορεία του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα η κατοχύρωση του δικαιώματος της καθολικής ψηφοφορίας;